

Prof. Dr. Rayegân KENDER

**TÜRKİYE'DE
HUSUSİ SİGORTA
HUKUKU**

**Sigorta Müessesesi
Sigorta Sözleşmesi**

İÇİNDEKİLER

ONUNCU BASKIYA ÖNSÖZ.....	vii
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
BİBLİYOGRAFYA.....	xix
KISALTMALAR.....	xxvii

Birinci Bölüm

SİGORTA, ÖNEMİ VE TARİHİ GELİŞİMİ

I. SİGORTA.....	1
II. SİGORTANIN ÖNEMİ.....	6
III. SİGORTA KONUSUNDA ULUSLARARASI KURULUŞLAR.....	9
A. Uluslararası Sigorta Hukuku Derneği (AIDA)	9
B. Avrupa Sigortalar Komitesi (C.E.A.)	13
C. Avrupa Birliğinde Sigorta	14
IV. TARİHİ GELİŞİM	17
A. Genel Olarak.....	17
B. Türkiye’de.....	19

İkinci Bölüm

SİGORTA HUKUKU

I.	KONUNUN TAYİNİ.....	21
II.	KAYNAKLAR.....	22
	A. Kanunlar	22
	B. Yönetmelikler	27
	C. Sigorta Genel Şartları.....	29
	D. Mahkeme İçtihatları ve Doktrin	30

Üçüncü Bölüm

SİGORTA MÜESSESELERİ HUKUKU

I.	SİGORTACILIK YAPAN MÜESSESELER.....	31
	A. Genel Olarak	31
	B. Türkiye’de:	32
II.	SİGORTA ŞİRKETLERİNİN BAŞKA KONUDA ÇALIŞAMAMALARI.....	37
III.	SİGORTA ŞİRKETLERİNİN TACİR SIFATI	38
IV.	SİGORTA ŞİRKETLERİNİN KONTROLÜ	39
	A. Genel Olarak:.....	39
	B. Kontrol Sistemleri.....	42
	1. Aleniyet sistemi	42
	2. Normatif sistem.....	42
	3. Maddî (material) kontrol sistemi	43
	C. Kontrol Kanunları	44
	D. Türkiye’de Sigorta Şirketlerinin Kontrolü.....	45
	1. Başlangıçtaki kontrol	46
	a. Ruhsat	46
	2. Çalışma süresi içinde kontrol.....	57
	a. Sigorta şirketlerinin mükellefiyetleri	57

b. Kontrol makamının mükellefiyetleri:	63
aa. Sigortacılık faaliyetlerini kontrol:	63
bb. Tarife ve Genel Şartların Kontrolü:	69
3. Sona Ermede Kontrol:	72
a. Sona Erme Halleri:	72
b. Tasfiye:	82
4. Kontrol Makamı.....	86
a. Teşekkül tarzı ve yetkileri	86
b. Kontrol makamının mesuliyeti	94
c. Kontrole Yardımcı Kuruluşlar	95
5. Müeyyideler	101
6. Yabancı Sigorta Şirketleri	106
7. Sigorta fonlarının yatırımı.....	107
V. SİGORTA MURAKABE HUKUKUNUN BAZI EKONOMİK HUKUK ALANLARI İLE İLİŞKİSİ.....	110
A. Sigorta Murakabe Hukuku ve Bankacılığın Denetimi	110
B. Sigorta Murakabe Hukuku ve Tüketicinin Korunması.....	110
C. Sigorta Murakabe Hukuku ve Rekabetin Korunması.....	114
VI. SİGORTA ARACILARI	117
A. Genel Olarak	117
B. Türkiye’de.....	119
1. Acentalar	119
2. Brokerler.....	127
C. Sigorta Aracılarının Kontrolü.....	131
1. Acentalar	131
2. Brokerler.....	137
VII. SİGORTACILIK KANUNUNDA DÜZENLENEN SİGORTA SÖZLEŞMESİ HUKUKUNA İLİŞKİN KURUMLAR.....	138
A. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi:	138
B. Güvence Hesabı.....	146

C. Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirme	147
--	-----

Dördüncü Bölüm

SİGORTA SÖZLEŞMESİ HUKUKU

I. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN TARİFİ, AKDİ, NEVİLERİ VE TÂBİ OLDUĞU HÜKÜMLER.....	157
A. Sigorta sözleşmesinin tarifi	157
B. Sigorta sözleşmesinin akdi.....	163
C. Sigorta sözleşmesinin senede bağlanması.....	169
D. Özel sözleşme şekilleri.....	177
1. Muvakkat sigorta kuvertürü.....	177
2. Abonman Sigorta Sözleşmesi.....	179
3. Birleştirilmiş sözleşmeler	179
E. Sigorta sözleşmesine uygulanacak hükümler.....	180
F. Sigorta sözleşmesinin yorumu	181
II. SİGORTA SÖZLEŞMESİ YAPMA MECBURİYETİ	185
A. Sigorta sözleşmesi yapma bakımından	185
B. Sigorta sözleşmesinin Türkiye’de yapılması mecburiyeti.....	190
III. SİGORTA SÖZLEŞMELERİNİN TASNİFİ.....	191
IV. SİGORTA SÖZLEŞMESİNDE İLGİLİLER.....	197
A. Sigortacı.....	197
B. Sigorta ettiren	197
C. Zarar sigortasında ilgili üçüncü şahıslar	201
1. Sigortalı	201
2. Sigortalı malı iktisap eden.....	205
3. Gayrimenkul üzerinde rehinli alacaklı.....	207
4. Trafik malî mesuliyet sigortasında zarar gören üçüncü kişiler.....	207
D. Hayat sigortasında ilgili şahıslar	209
1. Sigortalı (riziko şahsı).....	209

2. Lehdar (sigortadan faydalanan şahıs)	209
V. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ.....	211
A. Anlaşma ile	211
B. Kanun icabı.....	211
C. İdarî tasarruf ile	212
D. Tek taraflı irade beyanı ile	212
VI. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN SÜRESİ	212
A. Şekli (formel) sigorta süresi.....	212
B. Maddî (material) sigorta süresi	213
C. Teknik süre.....	213
D. Süreler arasındaki münasebet	214
VII. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMLERİ	214
A. Sigorta ettirenin yükümlülükleri	214
1. Sigorta ettirenin prim ödeme borcu.....	215
a. Prim.....	215
b. Prim miktarının tesbiti.....	215
c. Primin ödeme zamanı	220
d. Primin ödeme yeri.....	221
e. Primin ödeme şekli.....	223
f. Prim borcunun ödenmemesinin sonuçları	224
aa. İlk primin ödenmemesi	224
bb. Sonraki primlerin ödenmemesi.....	227
cc. Hayat sigortalarında prim ödenmemesinin sonuçları	234
g. Prim ödeme borcunun sona ermesi	236
2. Sigorta ettirenin görevleri	237
a. Genel olarak.....	237
b. Kanunda düzenlenen görevler.....	243
aa. Sözleşme yapılırken	243
bb. Sigorta süresi içinde.....	264
cc. Rizikonun gerçekleşmesi halinde.....	275

aaa. Rizikonun gerçekleştiğini ihbar görevi	275
bbb. Koruma tedbirleri alma görevi.....	282
dd. Sair görevler.....	286
c. Sigorta genel şartlarında düzenlenen görevler	287
B. Sigortacının Riziko Taşıma Borcu (Sigorta Himayesi)	290
1. Genel olarak	290
2. Rizikonun tayini	291
3. Sigorta edilen riziko	292
4. Sigorta edilen rizikonun sınırlandırılması.....	295
a. Muafiyetler	295
b. Rizikonun gerçekleştirilmesi	297
5. Sigorta himayesi	300
a. Sigorta edilen ilişki.....	300
b. Sigorta himayesinin sınırları.....	304
aa. Sigorta bedeli.....	304
bb. Sigorta zararı	305
cc. Sigorta değeri	305
6. Sigorta himayesini sınırlayan unsurların ortaya çıkardığı sigorta hukuku kavramları	309
a. Menfaat değeri altında sigorta	309
b. Aşkın sigorta	311
c. Birden çok sigorta	316
aa. Müşterek sigorta.....	316
bb. Çifte sigorta	320
cc. Kısmî sigorta	321
7. Sigortacının ödemesi.....	322
a. Borç miktarının tayini	322
b. İlliyet ve isbat problemleri.....	326
c. Prosedür	327
8. Zamanaşımı.....	331
VIII. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	339

IX. SİGORTACININ HALEFİYETİ.....	341
A. Halefiyetin şartları.....	342
B. Halefiyete müsteniden açılacak dava	345
1. Süre.....	345
2. Yetkili Mahkeme– Görevli Mahkeme.....	347
3. Talebin kapsamı	348
C. Sigorta ettirenin halefiyeti ihlâl edici hareketleri.....	349

